

T. C.

176581

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
Sağlık Bilimleri Fakültesi

Ankara İstiklâl Ortaokulundaki Öğrencilerin
Problemleri Üzerine Bir Araştırma

Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Programı
Bilim Uzmanlığı Tezi

Esin Tuğrul

Ankara - 1974

T. C.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

Sağlık Bilimleri Fakültesi

**ANKARA İSTİKRAL ORTAOKULUNDAKİ
ÖĞRENCİLERİN
PROBLEMLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

Çocuk Çalışını ve Eğitimi Programı

Bilim Uzmanlığı Tesi

Esin Tuğrul

Rahber Öğretim Üyesi: Doç. Dr. Şule Bilir

Ankara - 1974

Bu araştırmanın yapılmasında, ilgi ve yardımlarını
gördüğüm rehber Öğretmenim Sayın Doç. Dr. Şule Bilir'e ,
Sayın Dr. Yalçın Kuzgun'a ve asis arkadaşım asistan, Aygül Erdemli'ye
en derin teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM

SAYFA

I. PROBLEM

Problem Durumu	1
Problem Cümlesi	3
Alt Problemler	3
Denenceler	5
Sayıtlar	6
Tanımlamalar	8
Sınırlar	8

II. İLGİLİ LİTERATÜR

Kuramsal Yayınlar	9
Araştırma Yayınları	10

III. VERİLER VE YÖNTEMLER

Araştırma Yöntemi	12
Evren	12
Örnekleme	12
Veri Toplama Teknikleri	14
Çözümlene Yöntemi	16

IV. HULCULAR .....

16

V. TAKVİM VE İNSAN ÖÇÜ .....

43

VI. ÖZET .....

44

VII. BİBLİYOGRAFYA .....

48

VIII. EK .....

50

BÖLÜM I

PROBLEM

PROBLEM DURUMU

Günümüzde, modern eğitim uygulamaları, öğrencilerin bir bütün olarak ele alınması görüşüne dayanmaktadır. Bu anlayış, okul programlarında, öğrenci ile ilgili çeşitli servislerde, değişiklikler yapmayı gerektirmiştir. Öğrenciyi daha iyi tanımayı gerekli kılan bu anlayış, öğrencilerin çeşitli problemlerini araştırmaya ve sistemli metodlar geliştirmeye yönelmiştir.

Öğrencilere yardım etmede onları tanıma önemli bir şarttır. Öğrenciye yardım etme prosesinin başarılı olarak uygulanabilmesinde, öğrenciyi iyice tanıyıp, onları üzen ve gelişmelerine engel olan çeşitli problemlerinin tespiti gerekir.

Bu anlayış çerçevesi içinde, eğitim alanında ileri olan ülkelerin okullarında örgütlenen rehberlik servisleri, programlarında öğrencilerin tanınması ve problemlerinin araştırılmasına geniş yer vermektedirler. Bu eğilim bizde de, özellikle orta öğretim kurumlarında böyle servislerin kurulmasını serüvenli kılmıştır.

Türkiye'de, öğrencilerin sınıfta kalma oranının artması rehberlik faaliyetinin ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

Eldeki bilgilere göre, okullarımızda kurulmuş veya kurulmakta olan öğrenci kişilik hizmetlerinin istenilen seviyede yürütülemeyişi, öğrencilerimizi rahatsız eden, onlar için birer kaygı kaynağı olan problemlerinin açıkça bilinmemesinden doğmaktadır.¹

1

Muharrem Kepçeoğlu, "Ankara Şehrinde Ortaokullara Devam Eden Öğrencilerin Problemleri." (Yayımlanmış Bilim Usmanlığı Tesi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 1970). S. 6

Burada, bireyleri özellikleri ile tanıma önemli bir sorun olarak karşımıza çıkar. Her birey farklıdır. Bu fark, bireylerin birbirinden farklı gizil güçlerle dünya'ya gelmelerinden, farklı çevrelerde yetişmelerinden ileri gelir. Böylece bireyi tanıma hem karmaşık hem de çok önemli bir iş haline gelir. Kişilerin birbirlerinden ne yönden farklı oldukları önemlidir. Rehberliği, bireyin, çevresini iyi tanıması ve gizil güçlerini geliştirmesi, kişisel problemlerinin kendisi tarafından çözülmesi ilgi ve yeteneklerine göre bir meslek seçebilmesi için yapılan bir yardım olarak kabul edersek, bu yardımın etkili olabilmesinde bireyin tanınması gerekir.²

Bireylerin tanınmasından sanırdır ki, onların gerçek problemleri ortaya çıkartılıp bunların yaş, cinsiyet'e göre ne gibi farklılıklar gösterdiği konusu üzerine eğilmek yerinde olur. Dolayısıyla;

Araştırmanın Amacı: Ankara İstiklâl Ortaokulundaki öğrencilerin problemlerinin saptanmasıdır. İstiklâl Ortaokulunun seçilmesindeki amaç, daha önce böyle bir çalışmanın adı geçen okulda uygulanmamış olması ve öğrencilerinde çeşitli sosyo-kültürel ve ekonomik ortamlardan gelmiş bulunmalarındır. Daha önce Muharrem Keçeoğlu, Ankara'daki dokuz ortaokul'da örneklem seçme yoluyla böyle bir araştırma yapmıştır.

Benim amacım, İstiklâl Ortaokulundaki tüm öğrencilerin problemlerinin saptanmasıdır.

PROBLEM CÜMLESİ

Ankara İstiklâl Ortaokulundaki Öğrencilerin Problemleri nelerdir ve bu problemlerin, önem sırasına göre derecelenmesi ne düzeydedir ?

ALT PROBLEMLER

1. Öğrencilerin Sağlık ve Bedenî Gelişimle ilgili Problemlerinin, onların sağlıklı bir şekilde yetişmelerindeki rolü nedir?
  - a) Bedenî organlarla ilgili problemlerinin etkisi.
  - b) Bedenî güzellikle (estetik) ile ilgili problemlerinin etkisi.
  - c) Sağlıkla ilgili diğer problemlerinin etkisi.
2. Öğrencilerin Okulla İlgili Problemlerinin, onların sağlıklı bir şekilde yetişmelerindeki rolü nedir?
  - a) Okulun yapı, araç ve olanakları ile ilgili problemlerinin etkisi.
  - b) Okulun disiplin ve yönetimi ile ilgili problemlerinin etkisi.
  - c) Derslerle ilgili problemlerinin etkisi.
  - d) Öğretmenlerle ilgili problemlerinin etkisi.
  - e) Okulla ilgili diğer problemlerinin etkisi.
3. Öğrencilerin ev ve aile hayatı ile ilgili problemlerinin, onların sağlıklı bir şekilde yetişmelerindeki rolü nedir?
  - a) Ev ve ailenin olanakları ile ilgili problemlerinin etkisi.
  - b) Ailenin ilgi, davranış ve anlayış ile ilgili problemlerinin etkisi.
  - c) Kardeş ilişkileri ile ilgili problemlerinin etkisi.
  - d) Ev ve aileye ait diğer problemlerinin etkisi.

4. Öğrencilerin Başkaları ile ilişki kurmaya ait problemlerinin, onların sağlıklı bir şekilde yetişememelerindeki rolü nedir?
- Herkesle rahat ilişki kuramamanın etkisi.
  - Dürüst bir arkadaş bulamamanın etkisi.
  - Kimse ile samimi olmak istememenin etkisi.
  - Arkadaşların kötü hareketlerinden yakınmanın etkisi.
  - Başkaları ile ilişki için aileden izin alamamanın etkisi.
5. Öğrencilerin Kız ve Erkek Arkadaşlık Hayatı ile ilgili Problemlerinin, onların sağlıklı bir şekilde yetişememelerindeki rolü nedir?
- Ailenin karşı cinsle arkadaşlığı yasaklamasının etkisi.
  - Karşı cinsten bir arkadaş edinme arzusunun etkisi.
  - Karşı cinsle arkadaşlık kuramamanın etkisi.
  - Arkadaşlığın çevrede hoş karşılanmamasının etkisi.
  - Flört anlamında ilişkidon kaçınmanın etkisi.
  - Karşı cinsle konuşurken çok sıkılmanın etkisi.
6. Gelecek tahsil ve İş Hayatı ile ilgili Problemlerinin, onların sağlıklı bir şekilde yetişememelerindeki rolü nedir?
- Öğrencilerin isabetli bir meslek seçmene durumunda olmalarının etkisi.
  - Öğrencilerin seçmiş oldukları tahsil ve özel hayatları ile olan problemlerinin etkisi.
7. Öğrencilerin İç Hayat ile ilgili Problemlerinin, onların sağlıklı bir şekilde yetişememelerindeki rolü nedir?
- Çok sınırlı olmanın etkisi.
  - Sıkılganlık ve utançlığın etkisi.

- e) Sıkıntı ve bunalım içinde olmanın etkisi.
- d) Çok hayal kurmanın etkisi.

DENEMLER

Ankara İstiklâl Ortaokulundaki Öğrencilerin problemleri üzerinde, sağlık ve bedeni gelişim ile ilgili problemlerinin, okulla ilgili problemlerinin, ev ve aile hayatı ile ilgili problemlerinin, başkaları ile ilişki kurmaya ait problemlerinin, kız ve erkek arkadaşlık hayatı ile ilgili problemlerinin, gelecek tahsil ve iş hayatı ile ilgili problemlerinin, iç hayatlarıyla ilgili problemlerinin etkisi vardır.

ALT DENEMLER

1. Öğrencilerin Sağlık ve Bedeni gelişimle ilgili problemleri, onların gelişimini etkiler.
  - a) Öğrencilerin bedeni organlarla ilgili problemleri gelişimlerini etkiler.
  - b) Bedeni güzellikle ilgili problemleri onların gelişimlerini etkiler.
  - c) Öğrencilerin kendi sağlıkla ilgili diğer problemleri onların gelişimlerini etkiler.
2. Öğrencilerin Okulla ilgili Problemleri, onların gelişimlerini etkiler.
  - a) Öğrencilerin, okullarındaki yapı, araç ve olanaklar ile ilgili problemleri onların gelişimlerini etkiler.

- b) Öğrencilerin gelişimini, okulun disiplin ve yönetimi ile ilgili problemler etkiler.
  - c) Öğrencilerin gelişimini derslerle ilgili problemler etkiler.
  - d) Öğrencilerin öğretmenlerle ilgili problemleri onların gelişimini etkiler.
  - e) Öğrencilerin okulla ilgili diğer problemleri onların gelişimini etkiler.
3. Öğrencilerin ev ve aile hayatı ile ilgili problemleri onların gelişimini etkiler.
- a) Öğrencilerin ev ve ailelerinin olanakları ile ilgili problemleri onların gelişimini etkiler.
  - b) Öğrencilerin ailelerinin ilgi, davranış ve anlayışı ile problemleri onların gelişimini etkiler.
  - c) Öğrencilerin kardeş ilişkileri ile ilgili problemleri onların gelişimini etkiler.
  - d) Öğrencilerin kendi ev ve aileleri ile ilgili diğer problemleri onların gelişimini etkiler.
4. Öğrencilerin başkaları ile ilişki kurmaya ait problemleri onların gelişimlerini etkiler.
- a) Öğrencilerin arkadaşları ile ilgili problemleri onların gelişimini etkiler.
  - b) Öğrencilerin öğretmenleriyle ilgili problemleri onların gelişimini etkiler.
  - c) Öğrencilerin herkesle rahat ilişki kuramaması onların gelişimini etkiler.
  - d) Öğrencilerin, başkaları ile ilişki için ailelerinden izin alamamaları, onların gelişimini etkiler.

5. Öğrencilerin kız ve erkek arkadaşlık hayatı ile ilgili problemleri onların gelişimini etkiler.
- a) Kız ve erkek arkadaşlığının çevrede hoş karşılanmaması, onların gelişimini etkiler.
  - b) Öğrencilerin karşı cinsten bir arkadaş edinme ve arkadaşlık kuramama problemi, onların gelişimini etkiler.
  - c) Öğrencilerin karşı cinsle karşı güvensizlik duyguları, onların gelişimini etkiler.
  - d) Ailenin karşı cinsle arkadaşlığı yasaklaması, öğrencilerin gelişimini etkiler.
6. Öğrencilerin gelecek, tahsil ve iş hayatı ile ilgili problemleri onların gelişimini etkiler.
- a) Öğrencilerin isabetli bir meslek seçememe durumunda olmaları onların gelişimini etkiler.
  - b) Öğrencilerin seçmiş oldukları tahsil ve özel hayatları ile ilgili problemler onların gelişimini etkiler.
7. Öğrencilerin iç hayatlarıyla ilgili problemleri onların gelişimini etkiler.
- a) Öğrencilerin gelecek için kararlı olmayışları onların gelişimini etkiler.
  - b) Öğrencilerin aileleriyle ilgili problemleri onların gelişimini etkiler.

SAYILTILAR

Bu araştırmada, İstiklâl Ortaokulundaki çocuklara verilen Problem Tarama Listesinden elde edilen bilgilerin doğru oldukları kabul edilmektedir.

TANIMLAR

Problem Tarama Listesi: Orta dereceli okullarda öğrencilerin ev hayatı, sağlık durumu, okul'la ilgili, arkadaşları ile olan sosyal ilişkileri, gelecek tahsil ve iş hayatı ile ilgili ve kendi iç hayatlarıyla ilgili problemlerini ortaya çıkartır. Ayrıca Problem Tarama Listeleri araştırma yapmak için kullanılır.

SINIRLAMALAR

Bu araştırma Ankara İstiklâl Ortaokulundaki tüm (225) öğrenciyi kapsar. Araştırmanın yapıldığı tarihte okulda bulunan bütün öğrenciler araştırmaya dahildir. Okulda bulunmayan iki öğrenci bu araştırmaya dahil edilmemiştir.

BÖLÜM II

İLGİLİ YAYINLAR

1. KURAMSAL YAYINLAR

Baharlıkla ilgili literatürün incelenmesi sonucu elde edilen bazı önemli ilkeler bu araştırmada yansıtılmağa çalışılmış, bazıları bibliyografya'da belirtilmiştir.

Bu alanda en çok incelemelere girişmiş olan A.B.D. yapılmış öğrenil problem tarama araştırmalarından sonra Türkiye'deki benzer çalışmalar burada gözden geçirilecektir.

A.B.D. en çok kullanılan problem envanterlerinden Meoney Problem Tarama Listeleri³ ve SRA - Junior Inventory⁴ ve SRA - Youth Inventory⁵ burada inceleme konusu yapılmıştır.

1. Meoney Problem Tarama Listeleri:

Ohio Devlet Üniversitesinden ROSS L. Meoney ile Leonard V. Gerden'un 1940 larda yaptıkları bir çalışma ile ortaklık, lise ve Üniversite öğrencileri ve yetişkinler için dört takım problem tarama listeleri geliştirmişlerdir.

3

Meoney R.L., Gerden, V.L., "The Meoney Problem Check Lists",
New York: The Psychological Corporation, 1950.

4

Remmers H.H., Bavaria'eind, R.H., "SRA - Junior Inventory, Forms
S ve A", Chicago: Science Research Associates, 1955.

5

Remmers H.H., Shimberg, B., Drucher, J.A., "SRA-Youth Inventory-
Form A", Chicago: Science Research Associates, 1953.

Keeney Tarama Listelerinden ortaokul feran her bölümde 30 madde olmak üzere 210 problemi kapsar. Problem alanları a) Sağlık ve fiziki gelişim, b) Okul, c) Ev ve aile, d) Para, iş ve gelecek, e) Kız-Erkek ilişkileri, f) Halkla genel ilişkiler ve g) Benlikle ilgili kaygılar, olmak üzere sıralanmıştır.

2. SRA - Problem Envanterleri:

a) Junior Inventory, Science Research Associates tarafından geliştirilmiştir ve A ve S olmak üzere iki takım bulunan bir problem envanteridir. A takımı 223 problemle; a) Sağlık, b) Başkaları ile geçim, c) Okul, d) İç hayat, e) Ev ve aile, f) Kız-erkek ilişkileri, g) Gelecek'e ait bölümleri kapsar. S takımı ise, 168 problemle A takımında belirtilen bölümlerden yapılmıştır.

Bu envanterinin hazırlanmasında, öğrencilerden doğrudan doğruya bilgi toplama yolu ile yeterli sayıdaki öğrencilere yansıtılan problemlerden faydalanılmıştır.

b) Youth Inventory ise, Junior Inventory'nin bir devamıdır.

2. ARAŞTIRMA YAYINLARI

Türkiye'de Prof. Dr. Feriha Baymur'un "Lise ve Dengi Okullara Devam Eden Öğrencilerin Problemleri" adlı araştırması, lise ve dengi okullardan rastgele seçilmiş 450 kadar öğrenciden toplanan bilgileri kapsar. Bu "Gençlik Problem Envanteri" yurt dışında seçilen 1621 kişilik millî bir örnekleme uygulanmıştır.

Bu araştırmada kullanılan Gençlik Problem Envanteri, 246 sorudan ibaret olup, a) Okulla ilgili problemler, b) İstikbâl ile ilgili problemler, c) Ev ve aile hayatı ile ilgili problemler, d) Arkadaşlık hayatı ile ilgili problemler, e) İç hayat ile ilgili, f) Sağlıkla ilgili problemler gibi ana problem alanlarını kapsamaktadır.

Bu araştırmanın genel sonuçlarından olarak, lise gençlerini en çok üzen problemlerin başında istikbâli ve okul ile ilgili problemler (% 57,4, % 57,3) gelmektedir. Arkadaşlık hayatı ile ilgili problemler (% 51,4), iş hayatı ile ilgili problemler (% 50,7), ev ve aile hayatı ile ilgili problemler (% 41,6), sağlıkla ilgili problemler (% 40,0) en az işaretlenmiş problem alanları olarak görülmektedir. Ayrıca Prof.Dr. Fariha Baymur'un "Yurtlarda kalan Yüksek Öğrenim Gençlerinin Başlıca Problemleri" konusunda yapıya çalışmada 4855 gencin elde edilen bulgulara göre, yurt problemleri (% 26), okulla ilgili problemleri (% 21,0), sosyo - ekonomik alandaki problemleri (% 19,0), kişisel yaşam ile ilgili problemleri (% 14,0) gelmektedir.

Muharrem Kepçeoğlu'nun "Ankara Şehrinde Ortaokullara Devam eden Öğrencilerin Problemleri" ile ilgili araştırmasında 9 ortaokuldan rastgele seçilen 576 (275 kız, 301 erkek) öğrenci'den elde edilen neticelere göre; Okulla ilgili problem % 23, gelecek tahsil, iş hayatı ile ilgili problemler % 20, ev ve aile hayatı ile ilgili problemler % 16,7 , sağlık ve bedenî gelişimle ilgili problemler % 14, kız ve erkek arkadaşlık hayatı ile ilgili problemler % 11, iş hayatı ile ilgili problemler % 7,8 , başkaları ile ilişki kurmaya ait problemler % 7,5 olarak saptanmıştır.

BÖLÜM III

VERİLER VE YÖNTEMLER

Bu araştırmada, öğrencilerin doğru ve samimi cevap verebilmelerini engelleyecek faktörleri mümkün olduğu kadar azaltmak amacı ile, öğrencilerden doğrudan doğruya bilgi toplama yolu seçilmiştir.

Bu araştırmada, Betimsel Metodu kullanılmıştır. Çünkü üzerinde çalışılan konu yakın zamana aittir. Bu araştırmalar sebepler üzerinde durmayı değil, olayların içinde buldukları şartları, özelliklerini ve aralarındaki ilişkileri bulmaya çalışır.

EVREN YÖNTEMINİN SAPTANMASI

Araştırmayı teşkil eden evren İstanbul Ortaokulunun 1 - 2 - 3 sınıflarındaki tüm öğrencilerdir. (225 öğrenci)

ÖRNEKLEM YÖNTEMİ

Araştırmada örneklem seçimi yapılmamıştır. Kağıtları değerlendirilen toplam 1 - 2 - 3 sınıftan 225 öğrencinin sınıf, cinsiyet ve yaşlara göre dağılımları TABLO I de verilmiştir.

TABLO - I

Öğrencilerin sınıf, cinsiyet ve yaşlara göre dağılımları

YAŞ	1. SINIF			2. SINIF			3. SINIF			TOPLAM		
	E	K	T	E	K	T	E	K	T	E	K	T
10	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1
11	3	-	3	-	-	-	-	-	-	3	-	3
12	14	4	18	1	-	1	-	-	-	15	4	19
13	17	11	28	11	7	18	-	1	1	28	19	47
14	15	3	18	14	11	25	16	7	23	45	21	66
15	2	1	3	14	7	21	10	12	22	26	20	46
16	2	-	2	8	-	8	15	3	18	25	3	28
17	-	1	1	1	1	2	5	5	10	6	7	13
18	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1
19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1
Toplam	53	21	74	50	26	76	46	29	75	149	76	225

VERİ TOPLAMA TEKNİKLERİ

M.E.B. Plânlama Araştırma ve Koordinasyon Dairesi Rehberlik ve Psikolojik Danışma Bölümünden temin edilen Problem Tarama listesine, öğrencilerin samimi cevaplar vermesini sağlamak için, doldurulacak kağıtlarda önceden gerekli açıklamaların yapılması ve hakikaten nitelikte bazı ana problem alanlarının belirtilmesi uygun görülmüştür. Bu açıklamalar aşağıda ayrıntı verilmiştir:

Sevgili Öğrenci,

Bu problem tarama listesi siz öğrencilerin belli başlı üstünlüklerini, ihtiyaçlarını ve her türlü problemlerini öğrenip sizlere yardım etmek amacı ile hazırlanmıştır.

Bu listenin okul çalışmalarınızla hiç bir ilgisi yoktur. Bu bir sınav değildir. Cevaplarınız gizli tutulacaktır. Listeyi doldurduktan sonra elinizden alın.

Bu problem tarama listesi üzerine hiçbir işaret koymayınız. Cevaplarınızı size dağıtılan cevap kağıdı üzerinde işaretleyiniz. Her cümleyi dikkatle okuyunuz. Eğer cümlede yazılan husus sizi rahatsız eden bir problem ise o cümlenin başındaki rakama cevap kağıdında bulunuz. Bu rakama cümledeki kutucuk içine bir çarpma işareti koyunuz. Cümlede yazılan, sizin için bir problem değilse hiçbir işaret koymadan diğer cümleye geçiniz. Kararınızı vermeden önce iyice düşününüz.

Her bölümden sonra o bölüme ilgili olarak yazılanların dışında varsa diğer problemlerinizi cevap kağıdının arka yüzünde her bölüm için ayrılan kısma yazınız.

Notlar.

Okulun adı :

Yaşın : :

Sınıfın : :

Cinsiyetinin : Erkek ..... Kız .....

- 1) Sağlık ve bedeni gelişimle ilgili problemlerinin.
- 2) Okulla ilgili problemlerinin.
- 3) Ev ve aile hayatı ile ilgili problemlerinin.
- 4) Başkalarına ile ilgili kuruma ait problemlerinin.
- 5) Kız ve Erkek arkadaşlık hayatı ile ilgili problemlerinin.
- 6) Gelecek ile ilgili, tahsil, iş hayatı ile ilgili problemlerinin.
- 7) Kendi iç hayatının ile ilgili problemlerinin.
- 8) Varsa diğer problemlerinin.

Problem Tarama Listesinin rahat bir ortam içinde, bütün öğrenciler tarafından doldurulması en çok bir ders saati içinde tamamlanmıştır. Öğrencilere söz verildiği üzere, toplanan bilgilerin gizliliği temin edilmiştir.

a) Araştırma her problem alanındaki problemlerin, bütün öğrencilere; kız ve erkek öğrencilere; yaş gruplarına (10 - 11 - 12) (13 - 14 - 15) (15 - 16 - 17) (18 - 19 - 20); sınıflara (1. 2. 3.); göre dağılımları ve her gruptaki öğrenci mevcuduna göre yüzdelerini belirtecek,

b) Okuldaki tüm 225 öğrencinin, sınıf, yaş ve cinsiyete göre yüzdelerini verecek şekilde hazırlanmıştır.

BÖLÜM IV

ÇÖZÜMLEME VE BULGULAR

Bu araştırmada sunulan neticeler, Ankara İstiklâl Ortaokulundaki öğrencilerin M.E.B. Plânlama Araştırma ve Koordinasyon Dairesi Rehberlik ve Psikolojik Danışma Bölümünden temin edilen Problem Tarama Listesinde işaretledikleri bilgilere dayanmaktadır. İstatistiksel veriler, orjinalinde olduğu gibi tablolar içinde sınıflandırılmıştır.

A- TÜM GRUPLA İLGİLİ BULGULAR

Öğrencilerin bütün bir grup olarak durumları incelendiğinde; her problem alanı içinde yaşadıkları problem sayısı bakımından, iç hayatta ilgili problemlerin diğer problem alanlarından daha fazla olduğu görülmektedir.

Öğrenciler, kendi iç hayatlarıyla ilgili olarak 1873 problem, okulla ilgili olarak 1615 problem, ev ve aile hayatıyla ilgili olarak 928 problem, sağlık ve bedeni gelişimle ilgili olarak 839 problem, kız ve erkek arkadaşlık hayatı ile ilgili olarak 638 problem, başkaları ile ilişki kurmaya ait 599 problem ve gelecek, tahsil, iş hayatıyla ilgili olarak 577 problem saymışlardır.

Öğrencilere uygulanan Problem Tarama Listesi bütünüyle ekte verilmiştir. Aşağıda, öğrencilerin tüm olarak değindiği problemler, bölümlere göre sıralanmıştır.

Bütün öğrencilerin çeşitli problem alanlarında yaşadıkları problem sayısı ile, her problem alanına düşen yüzde oranları ayrıca Tablo: 2 de verilmiştir. Bu tabloda görüleceği gibi, öğrencilerin en çok problemleri oldukları alanın en az problemleri oldukları alana doğru bir sıralanış gösterilmiştir.

TABLO - 2

Öğrencilerin popüleri alanlarda ileri sürdüğüleri
problemler ve yüzde oranları:

PROBLEM ALANLARI	Problem Sayısı	%
1- İş Hayatına ilgili problemler	1873	26,8
2- Okulla ilgili problemler	1615	22,8
3- Ev ve aile hayatı ile ilgili problemler	928	13,1
4- Sağlık ve bedeni gelişimle ilgili problemler	839	11,8
5- Kız ve erkek arkadaşlık hayatı ile ilgili problemler	638	9,0
6- Başkaları ile ilgili konulara ait problemler	599	8,4
7- Gelecek, tahsil iş hayatı ile ilgili problemler	577	8,1
T O P L A M	7069	100,0

I- İ Hayatla İlgili Problemler

Öğrenciler kendi iç hayat ve yaşantılarına ile ilgili olarak 1878 problem saymışlardır. İ Hayatla ilgili problemler tüm problem sayısının % 26,8 kadardır. Öğrencilerin kendi İç Hayatlarıyla ilgili olarak saydıkları problemlerden, sınıfta kalmaktan korkma, kötü bir insan olmaktan korkma, çok hayal kurmaktan şikayet, çok sinirli olmaktan, zengin arkadaşlarının fakirleri küçümsemesinden, konuşurken yanlış birşey söylemekten korkma diğer problemler arasında önemli bir yer tutmaktadır.

Bu bölümde önem sırasına göre, sınıfta kalmaktan korkan 163 öğrenci (% 11,7), kötü bir insan olmaktan korkan 136 öğrenci (% 8,9), çok hayal kurmaktan şikayet eden 112 öğrenci (% 5,9), çok sinirli olmaktan yakından 94 öğrenci (% 5,0), zengin arkadaşlarının fakirleri küçümsemesinden şikayet eden 94 öğrenci (% 5,0), konuşurken yanlış birşey söylemekten korkan 91 öğrenci (% 4,8), kimsenin kalmaktan korkan 87 öğrenci (% 4,6), iftihara geçemediğine üzülen 85 öğrenci (% 4,5), sıkılgan ve utangaç olmaktan şikayet eden 84 öğrenci (% 4,4), herkesin kendisini sevmesini isteyen 77 öğrenci (% 4,1), kanser olmaktan korkan 76 öğrenci (% 4,0), konuşurken fazla heyecanlanmaktan şikayet eden 73 öğrenci (% 3,8), çok sık giyinmek isteyen 68 öğrenci (% 3,6), çok çabuk tesir altında kaldığından şikayet eden 59 öğrenci (% 3,1), ölümünden korkan 58 öğrenci (% 3,0), yalnız kalmayı isteyen 56 öğrenci (% 2,9), fakirlikten şikayet eden 50 öğrenci (% 2,6), alınganlıktan şikayet eden 49 öğrenci (% 2,6), rüyalarından korkan 46 öğrenci (% 2,4), içine kapanık bir insan olmaktan şikayet eden 42 öğrenci (% 2,2), kendini yalnız hisseden ve kimsese açılmak istemeyen 37 öğrenci (% 1,9), sıkıntı ve bunalım içinde olmaktan şikayet eden 30 öğrenci (% 1,6), uyuyamadığından şikayet eden 27 öğrenci (% 1,4),

Evhamlı ve kaprisli olmaktan yakınan 25 öğrenci (% 1,3), nefret ettiği birini öldürmek isteyen 24 öğrenci (% 1,2), sigara içtiğini söyleyen 17 öğrenci (% 09,1), çirkin oluşuna üsülen 16 öğrenci (% 08,5), tiki olduğuna üsülen 15 öğrenci (% 08,0), insanları sevmeyi söyleyen 13 öğrenci (% 06,9), kıs olduğuna üsülen 12 öğrenci (% 06,4), kekelemekten şikayet eden 10 öğrenci (% 05,3), uykuda gendiğini söyleyen 9 öğrenci (% 04,8), kimsenin kendisini sevmeyi için ölmek isteyen 8 öğrenci (% 04,2), içki içtiğini söyleyen 6 öğrenci (% 03,2), sakat oluşuna üsülen 5 öğrenci (% 02,6), vücudundaki bir organının noksanlığından kompleks duyduğunu söyleyen 2 öğrenci (% 01,1) bulunmaktadır.

Öğrencilerin iç hayatlarıyla ilgili olarak saydıkları problemlerden bazıları ayrıca Tablo: 3 te verilmiştir.

TABLO - 3

İç hayatta ilgili problemlerden bazıları:

PROBLEMLER	Öğrenci Sayısı	%
1- Sınıfta kalmaktan korkuyorum	163	8,7
2- Etti bir insan olmaktan korkuyorum	136	7,2
3- Çok huzurlu korkuyorum	112	5,9
4- Çok sinirliyim	94	5,0
5- Hangi arkadaşlarım fakirleri kıhdmslıyır	94	5,0

II- Okulla ilgili Problemleri

Öğrencilerin okulla ilgili problemleri 1615 problem sayısı ile ikinci sırada görülmektedir. Bu alan içinde çeşitlilik gösteren 40 değişik problem tesbit edilmiştir. Bu 40 farklı problem incelenildiğinde, öğrencilerin okulla ilgili olan problemlerini aşağıdaki gruplar altında toplamak mümkündür:

- 1- Okulun yapı, araç ve olanakları ile ilgili problemler.
- 2- Okulun disiplin ve yönetimi ile ilgili problemler.
- 3- Derslerle ilgili problemler.
- 4- Öğretmenlerle ilgili problemler.
- 5- Okulla ilgili diğer problemler.

1- Okulla ilgili olarak, atölye, laboratuvar, spor salonu ve kitaplıkları olmadılarından şikayet eden 175 öğrenci (% 35), yeteri kadar ders araçlarının olmadığını söyleyen 104 öğrenci (% 20,8), okullarının çok gürültülü olduğundan şikayet eden 95 öğrenci (% 19), okullarının iyi ısınmadığından şikayet eden 90 öğrenci (% 18), okullarının temiz olmadığından şikayet eden 77 öğrenci (% 4,0), istediği eğitsel kola giremeyen 27 öğrenci (% 1,5), okulda eşyalarının çalındığından şikayet eden 26 öğrenci (% 1,4), sınıflarının çok kalabalık olduğunu söyleyen 3 öğrenci (% 0,3) bulunmaktadır.

2- Okulun disiplin ve yönetimi ile ilgili olarak, okulda disiplinin sayıf oluşundan şikayet eden 89 öğrenci (% 34,6), saçlarının kısa kestirilmesinden şikayet eden 73 öğrenci (% 29,2), okulda verilen cezalardan korkan 54 öğrenci (% 21,2), okulda problemleri ile fazla ilgilenilmediğinden yakınan 37 öğrenci (% 13,6), okulda giyimlerine fazla karışıldığından yakınan 26 öğrenci (% 1,0), okulda disiplinin fazla olduğunu söyleyen 11 öğrenci (% 0,4) bulunmaktadır.

3- Derslerle ilgili olarak, matematiği başaramadığına üzülen 123 öğrenci (% 35,2), bazı dersleri sevmediğini söyleyen 101 öğrenci (% 29,0), yabancı dil'i başaramadığını söyleyen 88 öğrenci (% 26,2), defter tutmayı ve ödev yapmayı sevmediğini söyleyen 46 öğrenci (% 2,4), bazı dersleri gereksiz bulan 45 öğrenci (% 2,3), Türkçe'yi başaramayan 42 öğrenci (% 1,3), Sosyal Bilgileri başaramadığından şikayet eden 41 öğrenci (% 1,2), Fen Bilgisini başaramadığından şikayet eden 35 öğrenci (% 1,0), derslerin ağır geldiğini söyleyen 32 öğrenci (% 0,9), ders kitaplarına anlayamadığından şikayet eden 16 öğrenci (% 0,5) bulunmaktadır.

4- Öğretmenlerle ilgili olarak, öğrenciler arasında ayırım yapıldığından şikayet eden 75 öğrenci (% 23,8), bazı öğretmenlerinin anlayışsızlığından yakınan 72 öğrenci (% 22,8), bazı öğretmenlerin haysiyet kırıcı olduğunu söyleyen 66 öğrenci (% 20,9), birgünde birkaç sınava girmekten, öğretmenlerin haksız not vermesinden şikayet eden 63 öğrenci (% 17,8), bazı öğretmenlerin dersle ilgili olmayan konuşmalarından şikayet eden 54 öğrenci (% 13,1), bazı öğretmenlerin yazılıları okumadan not vermesinden şikayet eden 32 öğrenci (% 1,0), bazı öğretmenlerin dayak atmasından yakınan 20 öğrenci (% 0,6) bulunmaktadır.

5- Okulla ilgili diğer problemler için, sülûye kalktığı zaman fazla heyecanlandığından şikayet eden 151 öğrenci (% 75,5), yazılı imtihanlarda heyecanlandığını söyleyen 61 öğrenci (% 22,1), evlerinin okula çok uzak olduğundan şikayet eden 48 öğrenci (% 2,4) bulunmaktadır.

Tüm grup için, okulla ilgili problemler, bölümler halinde ayrıca Table: 4 de özetlenerek yüzde oranları gösterilmiştir.

TABLO - 4

Okulla ilgili problemlerin tüm gruba göre dağılımı
(% hesabıyla)

PROBLEMLER	Sayı	%
1- Okulum yapı, araç, ve olanakları ile ilgili	500	31,2
2- Okulum disiplin ve yönetimi ile ilgili	250	15,4
3- Derslerle ilgili	350	21,6
4- Öğretmenlerle ilgili	315	19,5
5- Okulla ilgili diğer problemler	200	12,3
T O P L A M	1615	100,0

III- Ev ve aile hayatı ile ilgili problemler:

Ev ve aile hayatı bölümü 928 problemle öğrencilerin üçüncü derecede problemli oldukları bir alandır. Bu alandaki problem sayısı tüm problem sayısının % 13,1 i kadardır.

1- Öğrenciler ev ve ailenin olanakları ile ilgili olarak 178 problem saymışlardır. Bu problemlerden, evlerinin darlığından, ders çalışmak için ayrı odasının olmadığından yakınan 35 öğrenci (% 32,5), ailesinin fakir olduğuna üzülen 50 öğrenci (% 29,5), evlerinin eşyası iyi olmadığı için arkadaşlarına eve getiremediği için üzülen 29 öğrenci (% 17,1), ailesinin çok kalabalık olduğundan şikayet eden 20 öğrenci (% 11,8), maddi sıkıntı yüzünden dışarda çalıştığını söyleyen 8 öğrenci (% 4,7), evlerinde elektrik ve su olmadığına üzülen 7 öğrenci (% 4,4) bulunmaktadır.

2- Öğrenciler ailenin ilgi, davranış ve anlayışı ile ilgili olan alanlarda 477 problem saymışlardır. Bunlardan, ders çalışmasına yardım eden bir kimsenin olmadığından şikayet eden 107 öğrenci (% 26,4), ailesinin roman okumasına mülkaade etmediğini söyleyen 68 öğrenci (% 17,5), ailelerinin davranış ve giyimlerine karışmasını istemeyen 56 öğrenci (% 14,8), ailesinin spor yapmasına mülkaade etmediği 50 öğrenci (% 11,5), ailesinin fazla baskısından şikayet eden 41 öğrenci (% 9,3), ailesinin hiçbir konuda fikrini almadığına üzülen 28 öğrenci (% 6,4), ailesini fazla anlayışsız bulan, ailesinin fazla iş yaptırmamasından yakınan 23 öğrenci (% 5,7), ailesinin kendisine güveni olmadığına üzülen 19 öğrenci (% 4,3), küçük olduğu için çok iş yaptırılmasından yakınan 18 öğrenci (% 4,1) bulunmaktadır.

3- Kardeş ilişkileri ile ilgili olarak, 90 problem sayılmıştır. Kardeşleriyle iyi geçinemediğinden yakınan 32 öğrenci (% 40,1), kardeşler arasında ayırım yapıldığından şikayet eden 21 öğrenci (% 26,2), kardeşlerinin ders çalışmasına engel olduğunu söyleyen 19 öğrenci (%23,7), kardeşlerinin kendisini sevmediğine üzülen 8 öğrenci (% 10) bulunmaktadır.

4- Ev ve aileye ait diğer problemler 183 tanedir. Bunlardan, evde istediği husuru bulamadığından şikayet eden 37 öğrenci (% 24,1), babasının içki içmesine üzülen 24 öğrenci (% 15,6), annesiyle babasının sık sık kavga etmesine üzülen 20 öğrenci (% 13,5), ailesinden uzakta olup onları özleyen 19 öğrenci (% 12,4), babasının yokluğuna üzülen 15 öğrenci (% 9,8), annesiyle babasının ayrı olmasına üzülen 13 öğrenci (% 8,4), babasının mesleğinden utanan 10 öğrenci(% 6,5), akrabaları ile kalıp onlarla geçinmeyen 9 öğrenci (% 5,8), annen yok, kardeşlerin üvey diyen 6 öğrenci (% 3,9) tespit edilmişlerdir.

Öğrencilerin ev ve aile hayatıyla ilgili problemleri Tablo: 5 de gösterilmiştir.

TABLO - 5

Ev ve aile hayatı ile ilgili problemlerin dağılımı

PROBLEMLER	Sayı	%
1- Ev ve ailenin olanakları ile ilgili	176	18,2
2- Ailenin ilgi, davranış ve anlayışı ile ilgili	477	52,2
3- Kardeş ilişkileri ile ilgili	90	9,5
4- Ev ve aileye ait diğer problemler	183	20,1
T O P L A M	926	100,0

IV- Sağlık ve bedeni gelişimle ilgili problemleri:

Sağlık ve bedeni gelişimle ilgili olarak öğrencilerin ileri sürdüğü problem sayısı 839 dur. Bu sayı bütün problemlerin % 11,8 i dir.

1- Öğrencilerin bedeni organlarla ilgili problemleri arasında, sık sık başının ağrıdığından şikayet eden 71 öğrenci (% 17,8), gözlerindeki rahatsızlıktan şikayet eden 68 öğrenci (% 17), boğasının ağrıdığından, bademciklerinden şikayet eden 62 öğrenci (% 15,5), dişlerindeki rahatsızlıktan şikayet eden 61 öğrenci (% 15,3), midesinin ağrıdığından şikayet eden 43 öğrenci (% 10,8), kalbinin çarptığından şikayet eden 26 öğrenci (% 6,5), romatizmadan yakınan 25 öğrenci (% 9,2), kulak ve göğüsünün ağrıdığından şikayet eden 21 öğrenci (% 7,9) bulunmaktadır.

2- Bedeni güzellikle ilgili olan problemler arasında çok sayıfın diyen 69 öğrenci (% 24), yüzündeki sivilöslerden şikayet eden 60 öğrenci (% 30), boyunun çok kısa olduğundan şikayet eden 37 öğrenci (% 18,5), boyun çok uzun diye üsülen 29 öğrenci (% 14,5), çok şişman olduğuna üsülen 21 öğrenci (% 8,5), yüzündeki kıllardan şikayet eden 15 öğrenci (% 4,5) bulunmaktadır.

3- Sağlık ile ilgili diğer problemler arasında çok terlemekten şikayet eden 55 öğrenci (% 23), iştahsızlıktan şikayet eden 49 öğrenci (% 20,5), sık sık grip ve nezle olmaktan yakınan 47 öğrenci (% 19,6), saçlarının dökülmesine üsülen 36 öğrenci (% 15), başının döndüğünden, halsizlikten, iyi beslenememekten yakınan 31 öğrenci (% 15,7), çok üsüyen 15 öğrenci (% 6,2) bulunmaktadır.

Sağlık ve bedeni gelişimle ilgili problemlerin dağılışı Tablo: 6 da gösterilmiştir.

TABLO - 6

Sağlık ve bedeni gelişimle ilgili problemlerin dağılımı

PROBLEMLER	Sayı	%
1- Bedenî organlarla ilgili	398	46,5
2- Bedenî güzellikle (estetik) ilgili	202	19,4
3- Sağlıkla ilgili diğer problemler	239	34,1
T O P L A M	839	100,0

V- Kız ve erkek arkadaşlık hayatı ile ilgili problemler:

İstiklâl Ortaokulundaki öğrencilerin kız ve erkek arkadaşlık hayatı ile ilgili olarak yazdıkları problem sayısı 638 dir. Bu sayı, tüm problem sayısının % 9,02 sidir.

Bu problemler incelendiğinde, diğer problem alanlarında olduğu gibi problemleri gruplamak mümkün olmaktadır. Bu durumda öğrencilerin değindikleri problemleri önem sırasına göre belirtmek doğru bir yol olarak görülmektedir.

Bu problem alanında, kız - erkek arkadaşlığının çevrede iyi karşılanmadığından yakınan 85 öğrenci (% 13,3), karşı cinsten arkadaşı olmasını isteyen 73 öğrenci (% 11,4), karşı cinse karşı güvenisizlik duyan 69 öğrenci (% 10,8), ailesinin kız-erkek arkadaşlığını iyi karşılanmadığından yakınan 64 öğrenci (% 10,0), karşı cinse konuşurken sıkıldığından yakınan 57 öğrenci (% 8,9), karşı cinse ilişkisini kimsese söyleyemem diyen 51 öğrenci (% 7,9), kız-erkek karışık okumak isteyen 50 öğrenci(% 7,8), karşı cinsten bir arkadaşla sinemaya gitmek isteyen 49 öğrenci (% 7,6), öğretmenlerinin kız-erkek arkadaşlığını hoş karşılanmadığından yakınan 41 öğrenci (% 7,2) bu problem alanında bulunmaktadır.

Öğrencilerin kız ve erkek arkadaşlık hayatıyla ilgili olarak yazdıkları problemlerden bir kısmı Tablo: 7 de verilmiştir.

TABLO - 7

Kız ve erkek arkadaşlık hayatı ile ilgili bazı problemler:

PROBLEMLER	Öğrenci Sayısı	%
1- Arkadaşlığın çevrede hiç karşılanmaması	85	13,3
2- Karşı cinsten bir arkadaş edinme arzusu	73	11,4
3- Karşı cinsle arkadaşlık kuramama	69	10,8
4- Ailenin karşı cinsle arkadaşlığa yasaklaması	64	10,0
5- Karşı cinsle arkadaşlığını kimseye söyleyememe	51	7,9
6- Kızlarla konuşurken çek sıkılma	57	8,9
7- Kız erkek karışık oturmak istiyorum	50	7,8
8- Karşı cins arkadaşla sinemaya gitmek istiyorum	49	7,6
9- Öğretmenlerimiz kız erkek arkadaşlığını hiç karşılamıyor	41	6,4

VI- Başkaları ile ilişki kurmaya ait Problemler

Öğrenciler başkaları ile ilişki kurmaya ait 599 problem saymışlardır. Bu sayı tüm problem sayısının % 8,4 üdür.

Öğrencilerin başkaları ile ilişki kurmaya ait söyledikleri problemler arasında, bazı arkadaşlarının kendilerini çok büyük görmelerinden yakınan 101 öğrenci (% 16,8), bazı arkadaşlarının hareketlerine üzülen 96 öğrenci (% 16,0), öğretmenleriyle rahatça konuşamadığından yakınan 94 öğrenci (% 15,6), bazı arkadaşlarının ahlaklarını beğenmesinden yakınan 63 öğrenci (% 10,5), herkesle rahatça ilişki kuramadığından yakınan 54 öğrenci (% 9,0), iyi ahlaklı bir arkadaş bulamadığından yakınan 42 öğrenci (% 7), ailesinin başkalarıyla ilişki kurmasına izin vermediği için üzülen 38 öğrenci (% 6,34) bulunmaktadır.

Öğrencilerin, başkaları ile ilişki kurmaya ait problemlerinin bazıları Tablo: 8 de gösterilmiştir.

TABLO - 8

Başkaları ile ilişki kurmaya ait bazı problemleri

PROBLEMLER	Öğrenci Sayısı	%
1- Bazı arkadaşların kondilerini çok büyük görüyor	101	16,8
2- Bazı arkadaşlarının kötü hareketlerine üzüliyorum	96	16,0
3- Öğretmenleriyle rahatça konuşmuyorum	94	15,6
4- Bazı arkadaşların başarısını bezmıyor	63	10,5
5- Herkesle rahat ilişki kuramıyorum	54	9,0
6- İyi arkadaşlı bir arkadaş bulamıyorum	42	7,0
7- Ailem başkasıyla ilişki kurmasına izin vermiyor	38	6,3

VII- Gelecek, Tabii ve İş Hayatı İle İlgili Problemleri

Öğrencilerin bu alanda belirttikleri problem sayısı 577 dir. Bu sayı tüm problem sayısının % 8,1 i kadardır. Problemlerin çoğu öğrencilerin gelecekte yapacakları meslekle ilgilidir.

Problem Tarama Listesinde ayrımlarla ilgili açıklamalar verilmemiştir için, öğrencilerin bir kısım meslek tercihini belirtmemiştir.

Öğrencilerin bu alandaki problemleri, gelecekte seyahatler yapmaya isteyen 121 öğrenci (% 22,9), gelecek için kendisinden başka bir meslek için değilim diyen 84 öğrenci (% 15,5), mesgin olmak istiyorum diyen 75 öğrenci (% 12,9), mesgin olmak istiyorum diyen 58 öğrenci (% 11,2), mesgin olmayı isteyen 47 öğrenci (% 8,3), siyasetle uğraşmak isteyen 43 öğrenci (% 7,4), serbest meslek sahibi olmayı isteyen 37 öğrenci (% 6,4), ailesinin Gelirlerine devam etmesini istemeyen 29 öğrenci (% 5,0), ailesi fakir olduğuna için parasız yatılı bir okulda okumaya isteyen, ortaokulu bitirince çalışmak sorunda olan 28 öğrenci (% 4,9), ailesinin tarafından arzu ettiği mesleğe girmesi istemeyen 26 öğrenci (% 4,5), okulu bitirince ailesinin kendisini evlendirmek istediğini isteyen 6 öğrenci(% 1,0) bulunmaktadır.

Öğrencilerin meslek tercihleri ile bilgiler ve tercih ettiği meslek grupları Tablo9 a ve b de gösterilmiştir.

TABLO - 9 a

Öğrencilerin meslek tercihleri ile ilgili bilgileri

TERCİHLER	Öğrenci sayısı	%
1- Gelecekte seyahatler yapmayı istiyorum	121	22,9
2- Gelecek için henüz kararlı değilim	84	15,5
3- Zengin olmak istiyorum	75	12,9
4- Meşhur olmak istiyorum	58	11,2
5- Ailem üst öğrenime devam etmemi istemiyor	29	5,0
6- Ailem fakir, parasız yatılı bir okulda okuyabileceğim	28	4,9
7- Orta okulu bitirince çalışmak zorundayım	28	4,9
8- Ailem arzu ettiğim mesleğe girmemi istemiyor	26	4,5
9- Okulu bitirince ailem beni evlendirmek istiyor	6	1,0

TABLO - 9 b

Öğrencilerin tercih ettiği meslek grupları

Meslekler	Öğrenci Sayısı	%
Meşur olma	47	8,3
Siyasetle uğraşma	43	7,4
Serbest meslek sahibî olma	37	6,4

B. KIZ VE ERKEK ÖĞRENCİLERİN PROBLEMLERİNDEKİ FARKLILIKLAR:

Bu araştırmaya katılan 225 ortaokul öğrencisinin 149 u erkek, 76 sı kızdır. Genel problem toplamları ile her problem alanında kız ve erkek öğrencilere ait problem yücelikleri Tablo: 10 da verilerek gösterilmiştir.

Sonuçlar incelendiğinde, bütün problem alanlarında erkek öğrencilerin problemleri kızlarıkinden biraz daha fazla görülmektedir. Bu farklılık; özellikle ev ve aile hayatı ile ilgili problemlerde, iç hayat ile ilgili problemlerde, sağlık ve bedeni gelişim ile ilgili problemlerde, kız ve erkek arkadaşlık hayatı ile ilgili problemlerde daha belirgin bir hal almaktadır.

TABLO - 10

Kız ve erkek öğrencilerin problemleri

PROBLEM ALANLARI	KIZ		ERKEK	
	Problem sayısı	%	Problem sayısı	%
1- İş hayatla ilgili problemler	765	40,8	1108	59,2
2- Okulla ilgili problemler	779	48,2	836	51,8
3- Ev ve aile hayatı	365	39,3	563	60,6
4- Sağlık ve bedenî gelişim	315	37,5	524	62,5
5- Kız ve erkek arkadaşlık	217	34,0	421	65,9
6- Başkaları ile ilişki kurmaya ait problemler	237	39,6	362	60,4
7- Gelecek, tahsil ve iş hayatı	211	36,6	366	63,4
T O P L A N	2889		4180	

Tablo-10'da görüldüğü üzere araştırmaya dahil olan erkek öğrenci sayısı (149 erkek - 76 kız) kızlardan fazla olduğu için erkek öğrencilerin tüm problem % si kız öğrencilerden yüksek çıkmıştır.

C. YAŞLARA GÖRE FARKLILIKLAR:

Bu araştırmada öğrencilerin 10 - 20 yaşları arasında dağıldığı görülmüştür. Yaşların sınıflara göre range'si esas alınarak öğrenciler 10- 11 - 12 - 13, 14 - 15 - 16, 17 - 18 - 19 -20 olmak üzere gruplara bölünmüştür. Araştırmada 10 - 11 - 12 yaş grubuna 23 öğrenci, 13 - 14 - 15 - 16 yaş grubuna 187 öğrenci, 17 - 18 - 19 - 20 yaş grubuna 15 öğrenci düşmektedir.

Bu son gruptaki öğrenciler çeşitli nedenlerle arkadaşlarından geri kalmış olan ve lise sınıflarında bulunmaları beklenen öğrencilerdir.

Her yaş grubu ile ilgili olarak elde edilen bilgiler Tablo: 11 de ifade edilmiştir.

TABLO - 11

Yaş gruplarına göre öğrencilerin problemlerindeki farklılıkları

PROBLEM ALANLARI	Yaş Grupları					
	10 - 11 - 12		13-14-15-16		17-18-19-20	
	Prob.	ort. pr.	Prob.	Ort. pr.	Prob.	ort. pr.
1- İş hayatı ile ilgili prob.	221	12,1	1481	79,1	165	8,8
2- Okul ile ilgili problemler	220	13,6	1215	75,3	180	11,1
3- Ev ve aile	93	7,1	757	81,5	106	11,4
4- Sağlık ve bedeni gelişim	121	14,7	687	76,5	74	8,8
5- Kız ve erkek arkadaşlık	38	6,0	530	83,8	65	10,2
6- Başkaları ile ilişki kurmaya ait problemler	49	8,2	485	82,6	55	9,2
7- Gelecek tahsil iş hayatı.	64	11,1	464	80,4	49	8,5

Table - 11 de görüldüğü gibi, yaş gruplarına göre öğrencilerin problemlerinin en çok 13 - 14 - 15 - 16 yaş gruplarında olduğu saptandı. Bunun nedeni de araştırmaya katılan öğrenci sayısının bu yaş grubunda en fazla olması nedeniyledir.

Tabloda belirtildiği gibi, 13 - 14 - 15 - 16 yaş grubuna düşen öğrenci sayısı diğer yaş gruplarından daha fazla olduğundan dolayıyla, bu gruptaki problem sayısı diğer gruplardakinden çok daha fazladır.

Genellikle yaş ile problem sayısı arasında çok büyük bir artış görülmektedir. Ancak, her problem alanı ayrı ayrı incelendiğinde; öğrenci başına düşen ortalama problem sayıları bakımından, iç hayat ile ilgili problemlerde 13 - 14 - 15 - 16 yaş grubuna giren öğrencilerin diğer yaş grubundaki öğrencilerden daha çok problemlili olduğu, 17 - 18 - 19 - 20 yaş grubuna giren öğrencilerin daha az problemlili olduğu görülmektedir.

Okul ile ilgili Problemlerde, 13 - 14 - 15 - 16 yaş grubuna giren öğrencilerin diğer yaş gurubundaki öğrencilerden daha çok problemlili olduğu 17 - 18 - 19 - 20, yaş grubuna giren öğrencilerin daha az problemlili olduğu görülmektedir.

Ev ve aile hayatı ile ilgili problemlerde, 13 - 14 - 15 - 16 yaş grubuna giren öğrencilerin en çok problemlili olduğu, 10 - 11 - 12 yaş grubuna giren öğrencilerin daha az problemlili olduğu görülmektedir.

Sağlık ve bedeni gelişim ile ilgili problemlerde, 13 - 14 - 15 - 16 yaş grubuna giren öğrencilerin en çok problemlili olduğu görülmektedir. 17 - 18 - 19 - 20 yaş grubundaki öğrencilerin ise daha az problemlili olduğu görülmektedir.

Kız ve erkek arkadaşlık hayatı ile ilgili problemlerde, 13 - 14 - 15 - 16 yaş grubuna giren öğrencilerin en fazla, 10 - 11 - 12 yaş grubuna öğrencilerin daha az problemlili olduğu görülmektedir.

Başkaları ile ilişki kurmaya ait problemlerde, 13 - 14 - 15 - 16 yaş grubundaki öğrencilerin en fazla, 10 - 11 - 12 yaş grubundaki öğrencilerin en az problemlili olduğu görülmektedir.

Gelecek, tahsil, iş hayatı ile ilgili problemlerde 13 - 14 - 15 - 16 yaş grubuna giren öğrencilerin en fazla, 17 - 18 - 19 - 20 yaş grubuna giren öğrencilerin en az problemlili olduğu görülmektedir.

Ev ve aile hayatı ile ilgili problemler genellikle, 10 - 11 - 12 ve 17 - 18 - 19 - 20 yaş gruplarında hemen hemen birbirine yakın gibi görülmektedir.

Başkalarıyla ilişki kurmaya ait problemlerde de, 10 - 11 - 12 ve 17 - 18 - 19 - 20 yaş gruplarındaki öğrencilerin problemleri yine birbirine yakın gibi görülmektedir.

B. SINIFLARA GÖRE FARKLILIKLAR:

Bu araştırmaya göre 225 öğrencinin sınıflara göre dağılımı oldukça dengeli bir durum göstermektedir. 225 öğrenciden 74 ü Birinci sınıf, 76 sı İkinci sınıf ve 75 i Üçüncü sınıf öğrencisidir. Genel sonuçlar yönünden, 1.,2. ve 3. sınıf öğrencilerinin çeşitli problem alanlarına ait problemlerindeki sayısal farklılıklar Tablo: 12 de verilerek gösterilmiştir.

TABLO - 12

Sınıflara göre öğrenci problemlerindeki farklılıklar

PROBLİM ALANLARI	Problem Sayısı		
	1.Sınıf	2.Sınıf	3.Sınıf
1- İş hayatla ilgili problemler	683	590	600
2- Okulla ilgili problemler	460	629	523
3- Ev ve aile	341	312	303
4- Sağlık ve bedensel gelişim	343	290	190
5- Kim - erkek arkadaşlığı	160	193	261
6- Hastalıklara ile ilgili	204	187	203
7- Gelecek, tahsil ve iş hayatı	200	181	196
T O P L A M	2391	2382	2296

Tablo: 12 de görüldüğü üzere sınıflara göre öğrencilerin problemleri dengeli bir dağılım göstermektedir.

I. Sınıflarda en fazla problem olduğu ileri sürülen alan, iç hayat ile ilgili olan alandır. En az problem olan alan ise, kız ve erkek arkadaşlığı ile ilgili olan alandır.

Bu da 6 yaş grubunun özelliğini bize göstermektedir.

II. Sınıfların en fazla problemi olduğu alan, okulla ilgili alandır. En az problem olan alan ise gelecek, tahsil ve iç hayatı ile ilgili olan alandır.

III. Sınıfların en fazla problemi olduğu alan, iç hayat ile ilgili olan alandır, en az problem olan alan ise sağlık ve bedeni gelişim ile ilgili olan problem alanıdır.

BÖLÜM V**TAKVİM VE İNSAN GÜCÜ**

Bu araştırma üç aylık bir zaman süresi içinde, haftada üç defa birer saat sürelerle Ankara İstiklâl Ortaokuluna araştırmacı tarafından gidilip, Problem Tarama Listesinin uygulanması ile tamamlanmıştır.

Araştırma Mart - Nisan - Mayıs 1974 tarihleri arasında bitirilmeye çalışılmış, uygulama ile hesaplamalar aynı hafta içinde değerlendirilmeye çalışılmıştır. Problem Tarama Listesinin uygulanabilmesi için, Öğretmenler tarafından müsaade edilen uygun saatler kullanılmıştır.

Ö Z E T

Bu araştırmada, Ankara İstiklâl Ortaokulunda okuyan tüm 225 (149 erkek, 76 kız) öğrencinin, Problem Tarama Listesinde işaretledikleri bilgilere göre veriler saptanmıştır. Öğrencilere, belli alanlarda ne gibi problemleri olduğu bölümler halinde işaretlendirilerek, değerlendirilmiştir. Araştırmaya okuldaki I, II, III. sınıflarda bulunan tüm 225 öğrenci (149 erkek, 76 kız) katılmıştır.

Elde edilen veriler:

- Etkin gruba göre,
- Cinsiyete göre,
- Yaşlara göre,
- Sınıflara göre,

ayrı ayrı inceleme konusu yapılmıştır.

Bütün grup için, Ankara İstiklâl Ortaokulunda okuyan tüm öğrencilerin en çok problemli oldukları alanlar şöyle sıralanmıştır:

- 1- İç hayat ile ilgili problemler.
- 2- Okulla ilgili problemler.
- 3- Ev ve aile hayatına ait problemler.
- 4- Sağlık ve bedenî gelişim ile ilgili problemler.
- 5- Kız ve erkek arkadaşlık hayatına ait problemler.
- 6- Başkaları ile ilişki kurmaya ait problemler.
- 7- Gelecek, tahsil ve iş hayatına ait problemler.

olarak bir sıralanış elde edilmiştir.

İç hayat ile ilgili problemlerde, sınıfta kalmaktan korkma, kötü bir insan olmaktan korkma, çok hayal kurmaktan yakınma, çok sinirli olmaktan şikayet, konuşurken yanlış birşey söylemekten korkma, iftihara geçememekten ötürü üzüntü, aynı problem alanı içindeki diğer problemlerden daha fazla olarak saptanmıştır.

Okula ait problemlerde, okulda atölye, laboratuvar, spor salonu ve kitaplıkları olmadığı, yeteri kadar ders aracının bulunmadığı, okullarının çok gürültülü olduğu, okullarının iyi ısınmadığı, okulda disiplinin zayıf olması, saçlarının okulda kısa kestirilmesi, verilen cezalardan korkma, matematiği beğenememe, bazı dersleri sevmeme, yabancı dilde başarısız olma, öğretmenlerin öğrenciler arasında ayırım yapması, bazı öğretmenlerin anlayışsızlığı gibi problemler aynı problem alanı içindeki diğer problemlerden daha fazla olarak saptanmıştır.

Ev ve aile hayatı ile ilgili problemlerde, evlerinin dar olması, ailesinin fakir olmasına üsülme, ders çalışmasına yardım eden bir kimsenin olmayışı, kardeşleriyle iyi geçinememe, evde istediği huzuru bulamama gibi problemler aynı problem alanı içindeki diğer problemlerden daha fazla olarak saptanmıştır.

Sağlık ve bedenî gelişimle ilgili problemlerde, sık sık baş ağrısından şikayet, çok sayıf olma, yürekteki sivilcelerden yakınma, boy kısalığı, çok terlemek, iştahsızlık gibi problemler aynı problem alanı içindeki diğer problemlerden daha fazla olarak saptanmıştır.

Kız ve Erkek arkadaşlık hayatı ile ilgili problemlerde, kız-erkek arkadaşlığının çevrede iyi karşılanmaması, karşı cinsten bir arkadaş edinme arzusu gibi problemler aynı problem alanı içindeki diğer problemlerden daha fazla olarak saptanmıştır.

Başkalarıyla ilişki kurmaya ait problemlerde, bazı arkadaşlarının kendilerini çok büyük görmesi, onların kötü hareketlerine üsülme, öğretmenlerle rahatça konuşamama gibi problemler aynı problem alanı içindeki diğer problemlerden daha fazla olarak saptanmıştır.

Gelecek, tahsil ve iş hayatı ile ilgili problemlerde, seyahat yapmayı isteme, gelecek için henüz kararlı olmama, zengin ve meşhur olmayı isteme gibi problemler aynı problem alanı içindeki diğer problemlerden daha fazla olarak saptanmıştır.

Kız ve Erkek Öğrencilerin problemleri incelendiğinde; bütün problem alanlarından genel sonuçlar yönünden, erkek öğrencilerin problemleri, kız öğrencilerin problemlerinden daha fazla bulunmuştur.

Kız ve erkek öğrencilerin problemleri arasındaki farklılaşmalar, iç hayat ile ilgili problemlerde, ev ve aile hayatı ile ilgili problemlerde, sağlık ve bedeni gelişim ile ilgili problemlerde, kız-erkek arkadaşlık hayatına ait problemlerde daha belirgindir.

Yaşlara göre öğrencilerin problemleri incelendiğinde; 13 - 14 - 15 - 16 yaş grubuna düşen öğrenci sayısı diğer yaş gruplarından daha fazla olduğundan bu gruptaki öğrencilerin problem sayıları çok fazladır.

Genellikle, yaş ile problem sayısı arasında çok büyük bir artış görülmemektedir. Bu genellemenin dışında, 10 - 11 - 12 yaş grubuna düşen öğrenciler, kız ve erkek arkadaşlık hayatıyla ilgili en az, iç hayat ile ilgili en çok problem getirmişlerdir.

13 - 14 - 15 - 16 yaş grubuna düşen öğrenciler, gelecek, tahsil, iş hayatı ile ilgili en az, iç hayat ile ilgili en çok problem saymışlardır.

17 - 18 - 19 - 20 yaş grubuna düşen öğrenciler, gelecek, tahsil, iş hayatı ve başkaları ile ilişki kurmaya ait en az, okul ile ilgili problemleri ise en çok olarak belirtmişlerdir.

Sınıflara göre öğrencilerin problemleri, incelendiğinde tüm öğrencilerin problemleri dengeli bir dağılım göstermiştir.

I. sınıflarda en fazla problem olduğu ileri sürülen alan, iç hayat ile ilgili olan alandır. Buna karşılık en az problem olan alan kız - erkek arkadaşlığıyla ilgili olan alandır.

Bu sonuç bize o yaş grubu çocuğunun özelliğini göstermektedir.

II. sınıflarda en fazla problem olduğu ileri sürülen alan, okulla ilgili olan alandır. Buna karşılık gelecek, tahsil ve iş hayatı ile ilgili olan problem alanı en az problemlisi olan alandır.

III. sınıfların en fazla problemlisi olduğu ileri sürdükleri alan, iç hayat ile ilgili olan alandır. En az ileri sürülen problem alanı ise sağlık ve bedenî gelişim ile ilgili olan alandır.

SONUÇ

Yukarıda izah edildiği gibi, sınıflara, yaşa, cinsiyete göre öğrencilerin problemleri dengeli bir dağılım göstermektedir.

BİBLİYOGRAFYA

- Arbuckle, Donald. Pupil Personnel Service in schools. New York: G. Bell and Sons Ltd, 1970.
- Bayraktar, Feriha. Okullarımızda Ücneli bir Servis: Rehberlik. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Basımevi, 1971.
- Bayraktar, Feriha. Lise ve Dengi Okullara Devam Eden Öğrencilerin Problemleri. Ankara: Talim ve Terbiye Dairesi, Araştırma ve Değerlendirme Birisi, 1961.
- Bayraktar, Feriha. Yurtlarda Kalan Yüksek Öğrenim Gençlerinin Başlıca Problemleri. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Eğitim Enstitüsü.
- Beck, G. E. Philosophical Foundations of Guidance. New York: Prentice Hall Inc, 1965.
- Froehlich, P. C. Guidance Services in Schools. New York: Mc Graw - Hill Book Company Inc, 1958.
- Kepçeoğlu, Muharrem. Ankara Şehrinde Ortaokullara Devam Eden Öğrencilerin Problemleri. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Mesuniyet Sonrası Eğitimi Fakültesi, 1970.
- Mooney, R. L. Gordon, V. L. The Mooney Problem Check Lists. New York: The Psychological Corporation, 1950.
- Pare, İbrahim. Rehberlik ve Uygulamaları. Ankara: 1967.
- Remmers, H. H, Bauernfeind, R.H. SRA - Junior Inventory Forms S ve A. Chicago: Science Research Associates, 1955.
- Remmers, H. H, Shisberg, B. Drucker, J.A. SRA - Youth Inventory-Form A. Chicago: Science Research Associates, 1953.

Tan, Hasan. Rehberliğin Esasları. Ankara: Ayyıldız Matbaası A.Ş.1972.

Traxler, E. A. Techniques of Guidance. New York: Harper and Brothers, 1945.

EK: ÖĞRENCİLERE UYGULANAN, M.E.B. PLANLAMA ARAŞTIRMA VE
KOORDİNASYON DAİRESİ REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA
BÖLÜMÜNDEN TEMİN EDİLEN SAĞLIK

PROBLEM TARAMA LİSTESİ

(ANKARA-1971)

Sağlık ve bedenî gelişim ile ilgili problemler:

1. Gözlerimden rahatsızım.
2. Kulaklarımdan rahatsızım.
3. Başımın ağrıyorsa, bademciklerim var.
4. Sık sık grip ve nezle oluyorum.
5. Sık sık başım ağrıyorsa.
6. Göğüm ağrıyorsa.
7. Mideim ağrıyorsa ve bulanıyorsa.
8. Karnım ağrıyorsa.
9. Ekstremlerim sancılanıyorsa ve belim ağrıyorsa.
10. Fıtık'ım var.
11. Kalbim çarpıyorsa.
12. Başım dönüyor, baygınlık geçiriyorum, halsizim.
13. Dişlerimden rahatsızım.
14. Romatizmam var.
15. Çok terliyorum.
16. İştahsızım.
17. Çok zayıfım.
18. Çok şişmanım.
19. Saçlarım dökülüyor.
20. Yüstemde sivilceler var.
21. Yüstemde kılalar var.
22. Boyum çok uzun.
23. Boyum çok kısa.

24. Basakların çarpık.
25. Çok uykuyorum.
26. İyi beslenemiyorum.

Okulla ilgili problemleri

1. Okulumun temisi değil.
2. Okulumun çok gürültülü.
3. Okulumun iyi işlenmiyor.
4. Sınıfın çok kalabalık, sıkışık oturuyorum.
5. Yeteri kadar ders öğretmiyor.
6. Atölye, laboratuvar, spor sahası ve kitaplığının yok.
7. Okulda eşyalarının çalınıyor.
8. Okulda disiplin saygı.
9. Okulda disiplin fazla.
10. Okulda giyimine fazla karışıyorlar.
11. Saçlarımız kısa kestiriliyor.
12. Okulda verilen cezalardan korkuyorum.
13. Türkçeyi başaramıyorum.
14. Matematik başaramıyorum.
15. Yabancı dili başaramıyorum.
16. Sosyal bilgileri başaramıyorum.
17. Fen bilgisini başaramıyorum.
18. Dersler ağır geliyor.
19. Bir günde birkaç sınava giriyorum.
20. Ders kitaplarını anlamıyorum.
21. Bazı dersleri sevmiyorum.
22. Bazı dersleri gereksiz buluyorum.
23. Defter tutmayı ve ödev yapmayı sevmiyorum.
24. Bazı öğretmenler bizi anlayışla karşılamıyorlar.
25. Bazı öğretmenler haysiyet kırıcı davranıyorlar.

26. Bana Öğretmenler fasla dayak atıyorlar.
27. Öğrenciler arasında ayırım yapıyor.
28. Bana Öğretmenlerin dersle ilgisi olmayan konuşmalarını hoş karşılamıyorum.
29. Bana Öğretmenler bibeas not veriyor.
30. Bana Öğretmenler yasılıları okumadan not veriyorlar.
31. SSKİye kalkınca fasla heyecanlanıyorum.
32. Yasılılarda fasla heyecanlanıyorum.
33. Okulda problemlerle fasla ilgilenilmiyor.
34. İstedğim eğitsel kolu göremiyorum.
35. Okul idaresinin mektuplarını okumasına istemiyorum.
36. Evimle okula çok uzak.

Ev ve aile hayatı ile ilgili problemleri:

1. Annem beni sevmiyor.
2. Babam beni sevmiyor.
3. Ailemin fasla baskısı beni sıkıyor.
4. Annemle anlaşamıyorum.
5. Babamla anlaşamıyorum.
6. Ailemin bana güveni yok.
7. Ailemi fasla anlaşamıyorum buluyorum.
8. Ailem hiçbir konuda fikrini almıyor.
9. Ailem davranış ve giyimine karışıyor.
10. Ailem spor yapmaya izin vermiyor.
11. Ailem roman okumasına kısıyor.
12. Ailem bana hıyık vermiyor.
13. Ailem bana iş yaptırıyor.
14. Evde çok kılıfık olduğum için her işi bana yaptırıyorlar.
15. Evde istediğim husuru bulamıyorum.
16. Ders çalışmaya yardım eden yok.
17. Kardeşler arasında ayırım yapıyor.

18. Kardeşlerimle geçinemiyorum.
19. Kardeşlerim beni sevmiyor.
20. Kardeşlerim ders çalışmaya engel oluyor.
21. Tek çocuk olduğuma üzüliyorum.
22. Annem beni dövüyor.
23. Babam beni dövüyor.
24. Annemle babam sık sık kavga ediyorlar.
25. Babamın içki içmesine üzüliyorum.
26. Annemle babamın ayrı olmasına üzüliyorum.
27. Ailemden uzakta olduğum için onlara üzüliyorum.
28. Annem yok.
29. Babam yok.
30. Annem üvey.
31. Babam üvey.
32. Kardeşlerim üvey.
33. Akrabalarının evinde kalıyorum, evdekilerle geçinemiyorum.
34. Babamın mesleğinden utanıyorum.
35. Evimin eşyaları iyi olmadığından arkadaşlarımı eve getiremiyorum.
36. Evim çok dar, ders çalışmak için ayrı odam yok.
37. Evimin elektriği ve suyu yok.
38. Ailem fakir.
39. Maddi sıkıntı yüzünden dışarda çalışıyorum.
40. Ailem çok kalabalık.

Başkaları ile ilişki kurmaya ait problemler:

1. Herkesle rahat ilişki kuramıyorum.
2. Ailem başkalarıyla ilişki kurmana izin vermiyor.
3. Okul arkadaşlarımla iyi geçinemiyorum.
4. Mahalle arkadaşlarımla iyi geçinemiyorum.
5. Arkadaşım olmadığına üzüliyorum.

6. Bana arkadaşlarının beniyle alay etmelerine şaşıyorum.
7. Bana arkadaşlarım kendilerini çok büyük görüyorlar.
8. Bana arkadaşlarımın kötü hareketlerine şaşıyorum.
9. Bana arkadaşlarım ahıskınıza benzer.
10. İyi ahıskılı bir arkadaş bulamıyorum.
11. Kinseyle samimi olmak isteniyorum.
12. Öğretmenlerimle rahatça konuşamıyorum.

Kız - erkek arkadaşlığı ile ilgili problemleri

1. Karşı cinsten arkadaşın olmasını istiyorum.
2. Flört anlamında ilişki kurmak istiyorum.
3. Karşı cins arkadaşla sinemaya gitmeyi çok istiyorum.
4. Karşı cinsle çok ilgilendiğimden ders çalışamıyorum.
5. Karşı cinsle ilişkiyi kinseye söyleyemem.
6. Arkadaşımın karşı cinsle ilişki kurmalarını kıskanıyorum.
7. Karşı cinsle konuşurken şakalıyorum.
8. Kız-erkek arkadaşlığına çevremis hoş karşılanıyor.
9. Kız-erkek arkadaşlığını öğretmenlerimiz hoş karşılamıyor.
10. Kız-erkek arkadaşlığını ailem hoş karşılamıyor.
11. Arkadaşlarımın karşı cinsle ilişki kurmalarını doğru bulmam.
12. Kız-erkek karışık (karışık) olmak istiyorum.
13. Karşı cinsle güvensizlik duyuyorum.

Gelecek tahsil, iş hayatı ile ilgili problemleri

1. Ailem üst öğrenime devam etmemi istemiyor.
2. Ailem arzu ettiğim mesleğe girmemi istemiyor.
3. Ailem fakir olduğu için ancak parasız yatılı bir okulda okuyabileceğim.
4. Ortaokulu bitirince çalışmak zorundayım.
5. Gelecek için henüz kararlı değilim.
6. Gelecekte seyahatler yapmak istiyorum.
7. Okulu bitirince ailem beni evlendirmek istiyor.

8. Memur olmak istiyorum.
9. Serbest meslek sahibi olmak istiyorum.
10. Maghur olmak istiyorum.
11. Zengin olmak istiyorum.
12. Siyasetle uğraşmak istiyorum.

İç hayat ile ilgili problemleri:

1. Çok sinirliyim.
2. Evsalsı ve kaptisliyim.
3. Kendimi yalnız hâssediyorum.
4. İçine kapanık bir insanım.
5. Sakilgan ve utangacıım.
6. Alinganıım.
7. Çok çabuk tesir altında kalıyorum.
8. Komşurken çok heyecanlanıyorum.
9. Komşurken yalnız bir şey söylemekten korkuyorum.
10. Sıkıntı ve bunalm içimdeyim.
11. Kimseye açılmak istemiyorum.
12. Çok hayal kuruyorum.
13. Yalnız kalmayı istiyorum.
14. İnsanları sevmiyorum.
15. Hafret ettiğim birini öldürmek istiyorum.
16. Uykuda geziyorum.
17. Uyuyamıyorum.
18. Kıs olduğuma üsüllüyorum.
19. Erkek olduğuma üsüllüyorum.
20. Çirkin oluşuma üsüllüyorum.
21. İftihara geçmediğime üsüllüyorum.
22. Herkesin beni sevmesini istiyorum.
23. Kimse beni sevmiyor, onun için ölmek istiyorum.
24. Rüyalarımın korkuyorum.

25. Ölümden çok korkuyorum.
26. Kimsesiz kalmaktan korkuyorum.
27. Kanser olmaktan korkuyorum.
28. Kötü bir insan olmaktan korkuyorum.
29. Sınıfta kalmaktan korkuyorum.
30. Çok şık giyinmek istiyorum.
31. Fakirlik beni üstiyor.
32. Zengin arkadaşlar fakirleri küçümsüyor.
33. İçki içiyorum.
34. Sigara içiyorum.
35. Kekeliyorum.
36. Tikim var.
37. Vücutumdaki bir organıma neksanlığından kompleks duyuyorum.
38. Sakat oluyuma üstülmüyorum.